

Namatek
True Education

www.namatek.com

Tax Laws

قوانين ماليات

COINTELEGRAPH

فهرست مطالب

۱. اصول حاکم بر قوانین مالیات
۲. اصل مرور زمان در قانون های مالیاتی
۳. عطف به ماسبق نشدن در قوانین مالیات
۴. اصل اجرای فوری در قانون های مالیاتی
۵. اصل سالیانه بودن قوانین مالیات

قوانین مالیات را می توان سنگ بنای تشکیل یک حکومت دانست. چرا که اداره سازمان ها و ادارات مختلف در یک کشور، به اجبار مخارجی را به حکومت تحمیل می کند که تأمین آن ها مستلزم اخذ مبالغی از مردم و سازمان ها است که تحت پوشش قوانین مالیات قرار دارند.

برای آشنایی با این قوانین مربوط به مالیات تا انتهای این مقاله با ما همراه باشید.

#۱ اصول حاکم بر قوانین مالیات

همان طور که بیان شد وضع مالیات و وصول آن سنگ بنای تشکیل یک حکومت و ادامه حیات آن به شمار می رود. این به معنای اهمیت قوانین مالیات و مباحث پیرامون آن در هر حکومت می باشد. اما یکی از جنبه های مهم این دسته از قوانین، مبحث اجرای قوانین در زمان است؛ زیرا زمان در حوزه قانون مالیات از اهمیت ویژه ای برخوردار است. این به دلیل اهمیت ایفای تعهدات دولت در قبال سازمان های تحت پوشش خود در موعد مقرر است.

تعهداتی نظیر پرداخت حقوق ماهیانه کارمندان که پرداخت به موقع آن رابطه مستقیمی با وصول مالیات ها در مواعد مقرر دارد. در این جا است که به مفهوم مرور زمان و قلمروی زمانی قانون مالیات و محدودیت های این قانون در قلمروی زمانی می رسیم.

اما منظور از این محدودیت ها چیست؟

این قوانین شامل وضعیت های ماقبل از خود نخواهند شد و همچنین قابلیت اجرایی این دسته از قوانین همیشگی نیست و در واقع دارای بازه زمانی خاصی است. برای درک هرچه بهتر این مبحث باید با اصول حاکم بر قانون مالیات آشنا شوید که در ادامه به طور خلاصه به شرح این اصول خواهیم پرداخت.

#۲ اصل مرور زمان در قانون های مالیاتی

اگر کمی با مفاهیم حقوقی آشنایی داشته باشید، شاید با شنیدن عبارت "مرور زمان" ابتدا دعاوی کیفری و یا حقوقی در ذهن شما تداعی شوند. اما در حقیقت این مفهوم یکی از مباحث بسیار مهم در حوزه اجرای این قوانین به شمار می رود. حقوق دانان مرور زمان مالیاتی را چنین تعریف می کنند:

«مرور زمان مالیاتی به مجموعه ای از مقررات اطلاق می شود که بر طبق آن برخی اعمال حقوقی در حوزه مالیات، همچون وصول مالیات را تنها در بازه زمانی تعیین شده می توان انجام داد.»

با کمی دقت به این تعریف به اهمیت مفهوم مرور زمان برای مودیان و فعالیت های اقتصادی آن ها پی خواهید برد.

با نگاهی به قوانین حاکم بر مالیات می توان نتیجه گرفت که عموماً مقررات مربوط به مرور زمان به نفع مودی تنظیم شده و در واقع نوعی حق برای مودی محسوب می شود. البته در مواردی برخی استثنائات نیز در اجرای این حق اعمال شده و مانع از اجرای مرور زمان خواهد شد که به آن اشاره می کنیم:

۱. سهل انگاری در تکمیل اظهارنامه توسط مودیان
۲. تکمیل اظهارنامه با اطلاعات غلط به منظور فرار از پرداخت مالیات

بد نیست جهت آشنایی بیشتر با مفهوم مرور زمان در این دسته قوانین، نگاهی به ماده ۱۵۷ قانون مالیات های مستقیم بیندازیم:

«نسبت به مودیان مالیات بر درآمد که در موعد مقرر از تسلیم اظهارنامه منبع درآمد خودداری نموده اند یا اصولاً طبق مقررات این قانون مکلف به تسلیم اظهارنامه در سررسید پرداخت مالیات نیستند، مرور زمان مالیاتی پنج سال از تاریخ سررسید پرداخت مالیات می باشد و پس از گذشتن پنج سال مذکور مالیات متعلق قابل مطالبه نخواهد بود، مگر این که ظرف این مدت درآمد مودی تعیین و برگ تشخیص مالیات صادر و حداکثر ظرف سه ماه پس از انقضای پنج سال مذکور برگ تشخیص صادره به مودی ابلاغ شود.»

#۳ عطف به ماسبق نشدن در قوانین مالیات

عطف به ماسبق نشدن قوانین از دیگر مواردی است که احتمالاً به دفعات آن را شنیده اید. اصلی که مطمئناً نمی توان آن را تنها محدود به قوانین کیفری و یا مدنی دانست. در واقع این قاعده را می توان یکی از اصول کاربردی در قوانین مالیات به شمار آورد.

اما مفهوم عطف به ماسبق نشدن در قانون مالیات چیست؟

در تعریف این اصل در قوانین حاکم بر مالیات به زبان ساده باید گفت:

«اثر قانون نسبت به آینده است نه وقایعی که قبل از وضع آن قانون اتفاق افتاده است.»

البته قانون در حوزه مالیات با نگاهی منصفانه در مواردی که قانون جدید مزایایی برای مودی در برداشته باشد، مفهوم مخالف این اصل را منتفی می‌داند. به این معنا که اصل بر عطف به ماسبق نشدن در قوانین مالیات است؛ اما در مواقعی که پای مصلحت مودیان در میان باشد، این قانون می‌تواند عطف به ماسبق شود.

اما شاید این سوال برای شما مطرح شود که وجود این اصل در قانون مالیات چه توجیهی می‌تواند داشته باشد.

پاسخ ساده است.

اتخاذ هرگونه تصمیم از سوی فعالین اقتصادی یا مودیان، مستلزم آگاهی و تسلط کامل به تمامی پیامدهایی است که این تصمیم می‌تواند در حوزه این قوانین برای آن‌ها در پی داشته باشد. زیرا پس از تصمیم‌گیری،

در صورت مواجهه ناگهانی با قانونی جدید و غیرهمسو با تصمیم اتخاذ شده، یقیناً مودیان متضرر خواهند شد.

#۴ اصل اجرای فوری در قانون های مالیاتی

اصل اجرای فوری قوانین مالیات در واقع مفهوم بسیار نزدیکی با اصل عطف به ماسبق نشدن این قانون دارد. این اصل به زمان اجرای قانون مالیات برمی گردد. مطابق این اصل، قوانین پس از به تصویب رسیدن، در رابطه با وضعیت های موجود و کلیه وقایع حال در آن زمان فوراً به اجرا درخواهد آمد. به عنوان مثال اصولاً پایان هر سال موعده تکمیل اظهارنامه و وصول مالیات از مودیان است.

فرض کنید میزان مالیات در طی سال قبل از وصول آن افزایش یابد. در این صورت قانون جدید نسبت به افزایش تصویب شده قابل اجرا خواهد بود. عموماً درباره زمان اجرایی شدن قانون مالیات دو حالت وجود خواهد داشت:

۱. زمان و تاریخ اجرای قانون وضع شده در خود قانون آورده شده است.

۲. زمان و تاریخ اجرای قانون در خود قانون تعیین نشده است که در این حالت زمان اجرای آن با توجه به قانون مدنی مشخص خواهد شد.

#۵ اصل سالیانه بودن قوانین مالیات

اجرای قوانین مالیات سالیانه است. این به این معنا است که قانون مالیاتی مصوب در اول هر سال، نسبت به همان سال قابلیت اجرا داشته و حاکم بر تمامی عملیات مالیاتی جاری در آن سال خواهد بود. تعریف این اصل را می‌توانید در ماده ۱۵۵ قانون مالیات مستقیم ببینید:

«سال مالیاتی عبارت است از یک سال شمسی که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به آخر اسفند ماه همان سال ختم می‌شود.»

اما نکته ای که باید به آن توجه داشت ملازمت اصل سالیانه بودن این قوانین با اصل سالیانه بودن بودجه است.

اما منظور از اصل سالیانه بودن بودجه چیست؟

این اصل در واقع به تهیه و تصویب بودجه کل کشور اشاره دارد که به صورت سالیانه و با توجه به درآمد و هزینه های عمومی انجام می شود. همان طور که می دانید مالیات یکی از مهم ترین منابع تأمین بودجه کشور و دولت است و از آن جا که این منبع به طور سالیانه تأمین می شود، پیش بینی هزینه ها و بودجه کشوری نیز با توجه به آن و به صورت سالیانه تعیین می شود.

نکته ای که در رابطه با اصل سالیانه بودن قوانین مالیات باید بدانید متغیر بودن آن به اقتضای شرایط است. در نتیجه این اصل را نمی توان اصلی مطلق دانست. در نهایت کلیه اصول حاکم بر این قوانین را می توان محدودیتی بر قانون مالیات در مبحث زمان قلمداد نمود که پذیرش برخی

از این اصول در برخی کشورها مشترک و در برخی کشورها استثنائاتی بر آن وارد است.